

1. kapitel

Jeg havde engang en god ven. Det var Julius. Han var ikke så stor og havde sorte museøjne og sort hår. Han boede nede i det lille, røde hus med stråtag og ægte mursten nede ved åen. Huset havde en mægtig have, og Julius' barndom var fuld af muldvarpeskud, men muldvarpene blev altid halshugget af hans fars muldvarpesakse, når han huskede at få dem sat ud. Det gjorde han nu sjældent, men han druknede også museungerne i den muserede, der optimistisk var blevet konstrueret i motoren på hans udslidte 2CV. Engang havde der boet en snog under soklen, som Julius' far slog ihjel med en kulskovl. Skaftet blev bukket, og Julius gemte skovlen i årevis. Julius oplevede også den hvide kat begynde at føde oppe på rygningen, fordi hans far altid slog dens killinger ihjel.

På den måde var der allerede dengang megen død omkring Julius. Spurveunger, der døde under tækningen, eller regnorme, der druknede i regnvejr. Julius prøvede forsøgsvis at grave dem ned igen, men jeg tror ikke, det virkede. De hoppende småfrøers hærskarer på vejen tørrede ud i solen som flade, små aftryk af liv. Kattene blev hele tiden kørt ihjel. Han kunne også huske dengang, hvor naboen skød en syg kalv, og dengang, hvor hans arbejdshest faldt i åen og måtte trækkes op af Falck og Zonen med brede remme. Senere på dagen blev den skudt, og naboen fik en grå Massey Ferguson.

På en eller anden måde påvirkede alle disse dødsfald Julius. Han prøvede at slå mig ihjel, hver gang vi sås, men det lykkedes aldrig. Det blev nærmest en venskabelig joke.

Huset, hvor han boede, havde ud over stråtaget små, hvide vinduer. De bar præg af slid, men holdt vinden ude, bare den kom fra den rigtige retning. Udenfor lå haven og udhuset med den tunge, sorte halvdør og de rustne hængsler. Julius forstod godt deres sprog. Han forstod også en glasklar dråbe regn, der havnede på døren en sommer. Han besluttede sig for at huske den resten af sit liv. Gemme den ud over tidens grænser. Haven var en art salig blanding af Amazonjungle og velfriserede staudebede. Det lykkedes aldrig at få staudebedene til at stå rigtigt. Så vidt jeg husker, boede der otte katte og en boxer og fire undulater og to sumpskildpadder og Julius' far og mor og Julius i huset.

Julius' mor prøvede altid at holde orden på det hele. Det var hende, der stod for staudebedene. Det lykkedes aldrig. Hun hed Bitten. Hun talte uden punktummer og kommaer. Tre-fire gange om ugen brød hun sammen, så flygtede jeg op til mig selv i det hvide hus oppe på bakken. Vi talte aldrig så meget om følelser i vores familie, og vise dem gjorde vi under ingen omstændigheder. Julius' mor drømte widescreen-drømme i mange farver. Havde erindringer om tidligere liv i Grækenland, Ægypten og Tyrkiet. Min mor var rengøringskone hos Det Danske Rengøringssselskab. Hun havde på et tidspunkt talt med formanden om at få en ny moppe, men senere turde hun ikke at følge sagen op. Jeg holdt meget af min mor alligevel. Hun var hele min tryghed.

Julius' far hed Theodor. Han røg majspibe og drak snaps, og så lavede han skulpturer. Hele haven var fuld af

dem. En del i revnet cement. Et enkelt forsøg på en legemstør gengivelse af Don Quijote i lyserødt trappefyld var klasket langsomt sammen i regnen. Visse andre opstillinger bestod af sammenflettede cykler med divergerende rustsår og mos. Motivet tilnærmelsesvist abstrakt. Flere med tilhørende fuglereder. Nogle var groet inde i buske, andre var blevet overlistet af bjørneklo og kvan.

– Det bli’r sgu godt, knægt! sagde Julius’ far til Julius, hver gang han tog fat på et nyt projekt. Det var stort set det eneste, han nogen sinde sagde.

Min far havde engang prøvet at købe en grusgrav, men var gået fallit, så nu arbejdede han som telefonsælger for en fyrværkerifabrik i Åbenrå. Jeg gik til fodbold og fik pæne karakterer grundet min altid velforberedte skolegang. Begge mine forældre var enige om, at jeg skulle have en højere uddannelse. Det var et af vores få samtaleemner. Jeg endte da også med at blive cand.jur. og fik en Taunus. Pæn villa med pæn have og en sød og nydelig kone. Vi havde det faktisk godt en overgang, indtil Julius brød ind, men han har altid været det mest kulørte i mit liv. Når ikke han var en sten, kunne han være i besiddelse af en næsten hypnotisk charme.

De drak altid tordenkaffe nede hos Julius, når det tordnede, og huset havde flotte, gamle hanebjælker, og dørene havde skæve, gamle messingbeslag. Jeg tog på mange ekspeditioner sammen med Julius. Nu og da prøvede han at slå mig ihjel, og vi havde det fint. Vi fandt alt fra myrestier over rustne ålejern og vandgrå hyttefade til vilde æbler og mælkeflasker og pibetobak. Om efteråret så vi de store svanetræk.

Julius’ mor lå ofte i soveværelset med gardinerne trukket for og græd hele dagen, mens hun drømte om sin ungdomstur til Østrig, hvor hun havde dirigeret et orkester

i beruset tilstand. Altså hendes egen berusede tilstand, ikke orkesterets. Julius var ikke helt klar over, hvordan timingen var gået op. Han fik li'som aldrig rigtigt billedet af dansehallen til at tegne sig for sit indre øje. Noget med mægtige ølkrus. Muligvis østrigere i lederhosen. Muligvis sceneoptræden med Schuhplattler.

Det er højsommer, den dag jeg vil fortælle om, fordi den gjorde et ganske særligt indtryk på mig selv. Det var sikkert, fordi det vist var den eneste gang, jeg var den aktive i forhold til Julius, bortset fra til allersidst, men det var naturligvis ham, der satte optrinnet i gang begge gange. Det hele fortæller også noget om Julius.

Julius er alene hjemme. Bitten og Theodor er på indkøb i Brugsens nye supermarked i Hårlev. Den lokale handelssensation. De kender kommissen. Det første, søgende skridt mod smagsløse svinekoteletter og verdens undergang. Året er i øvrigt 1965. Elektronhjerne er fortsat på størrelse med mindre skurvogne. Julius havde tænkt over det. Han havde ikke lyst til at være en elektronhjerne. Han havde et kald. En mission, han brændte for, ligesom hans far brændte for sine skulpturer, og hans mor græd over sine evigt flygtende drømme. Julius' problem var bare, at han var i tvivl om kaldets nøjagtige form.

– Det bli'r sgu godt, knægt! udbrød hans far i hans indre, men Julius vidste ikke rigtigt, hvad han refererede til. Julius var femten år, og visse dage bestod hans kald i al uskyldighed i at spænde en halv træklemme fast på baghjulet af sin cykel og lege knallert. Vi kørte ned til stranden sammen. Min klemme lød bedre end den, Julius havde monteret. Jeg var også en betydeligt bedre fodboldspiller end ham og bedre til bordtennis. Engang vandt jeg over Julius med battet i venstre hånd. Jeg havde bare ikke nogen visioner. Visionerne havde Julius. Egentlig var

vi for gamle til det med cyklerne og klemmerne, men vi morede os godt. Desværre var Julius' sind meget omskifteligt. Det gik fra overstadig til død. Visse dage stod han ikke op, andre dage bestod hans kald i tanken om at redde familiens gamle billedbibel ud af det røde hus, når der gik ild i det. Hvis der altså nogen sinde gik ild i det, men Vorherre ville under alle omstændigheder påskønne tanken, altså ikke om ilden, men om at Julius reddede billedbibelen. Senere hørte jeg, at Julius havde drømt, at hele huset brændte ned, og at han efterlod sine forældre døende i flammehavet.

Julius sad og kiggede på en vibe og følte sig en lille smule svimmel. Han havde taget en ordentlig slurk af sin fars snapseflaske ude i fryseren. De store, fede græshopper filede som Deep Purple i Royal Albert Hall, selv om pladen først kom et par år senere, men græshopperne var fuldstændig uden tidsfornemmelse. Frøerne kvak deres tunge bifald nede i mosen mellem dynd og dunhammer, og katten gned sig inderligt mod Julius' venstre ben. Den var altid sulten, hed Bimmer og var yngste barn af fjerde generation af hvide katte omkring huset. Julius lod den gnide snuden mod sin finger. En dag snart ville han afkaste skrællen og af sted. Blive fredløs og fri.

Han overvejede i gentagne filmklip at blive sømand. Så sig ædende sin sidste mugne beskøjt i udkigstødens stormpiskede højder over havets rullende kæft med hvide skumtænder om bølgedalenes glubske gab. Han ville på en eller anden måde være et med livets væsen. Fødes og dø, græde og le. Smage forandringens svulmende kys. Julius gik ind til fryseren og nuppede en tår mere. Den brændte guddommeligt i al sin isnende kulde hele vejen ned gennem svælget. Han tog en til og opdagede så, at snapsestanden i flasken var sunket betænkeligt meget. Han støttede sig

til væggen og gik ud i køkkenet med flasken og hældte lidt vand i. Ned i fryseren igen. Væggen var der stadig. Et perfekt fordækt akvavitforsvindingsnummer. Han dinglede ud i haven igen.

Måske ville han også være pilot i 1920'erne og i et desperat forsøg tvinge sin gamle maskine over Andesbjergenes mægtige kamme for at styrte dybt ned i den evige sne. Bare at hvile ét uendeligt sekund i det frysende favntags endelige blidhed, hvoraf intet mere kan vækkes.

Julius så på en snegl, der søgte dækning for solen under en af de havefliser, der stod op ad muren. Han sad på brønddækslet til den gamle pumpe, som Bitten i et manisk øjeblik havde malet skrigende blå. Masser af bladlus var på en uendelig travetur over grønhedens groende grene i hylde træet og blev malket af masser af små, sorte myrer, der fulgte med som hang de fast i røven på dem med deres følehorn. Andesbjergene. Kaldet mod den umådelige ømhed i sneens altudviskende favn. Det vældige, hvide skød, der higer mod hans næsten blinde øjne. Julius snøfter. Han er ved at falde i søvn. Brillerne har fået en irriterende fedtplet i venstre side. Han tør ikke forsyne sig yderligere af snapseflaskens indhold. Sneen er så kær. Så lun, så varm. Ventende Julius' døsen som en sult.

Julius blinker med øjnene. Brillerne er ved at glide ned på næsen. Går han stadig? Blod gnistrer i hans ansigts tabte øjne. Næsen kløer. Alt er ikke tabt. Et kald venter ham. Kaldet. En spyflue drøner monsteragtigt forbi hans ene øre. Han vågner op med et sæt. Satans med den snapseflaske.

Julius kunne have spillet på guitar, hvis den ikke havde været revnet. Han kunne også have malet et af sine små malerier. Klovneansigter. Hvide klovne. Han orkede det ikke. Blev ramt af hylde træets skygge. Hul i det. Hvis han

turde ryge, ville han have gravet sin pibe frem bag sofarygen, men det kunne ikke vare alt for længe, inden Bitten og Theodor vendte hjem fra Brugsens supermarked i Hårlev kraftigt belæsset med forsyninger.

– Det bli’r sgu godt, knægt! ville hans far have sagt.

Julius følte en ustyrlig trang til at styrte sig ud over nætternes sne og ørkenernes kamelfyldte sand. Han kløede sig på næsen. Han ville være en mægtig og magisk mand. Han ville gå uden tøj og sko. Han ville synge en solo så højt og så klart, at mørkemænd målløse gloede på hans stjernelysgnistrende driftsapparat, hans hundredoktavers klaver. Julius vågnede. Julius var faldet i søvn. En af katene var ved at klatre op på hans hoved. Han boksede den lidt ublidt væk og fik en slem rift på næsen. Det fik hans tungsind til at dukke op igen og begynde at boltre sig i hans halvbeduggede hjerne.

Hans mor sagde, at han havde kigget overlegent på hende, dengang han lige var blevet født. Det havde hun aldrig tilgivet ham. I øvrigt skulle han også have været en pige. Hun havde strikket lyserøde babydragter i massevis. Hans køn og attitude var slet og ret forkert. Julius havde svært ved at rumme det. Så megen skyld i så ung en alder var tung at bære. Han gloede olmt ud over græsplænen. Viben vippede uforsagt med halen. Pirkede. Trippede. Spadserede. En solsort trak i en orm. En enorm orm, der blev længere og længere og længere, til den slap sit fortvivlede greb i den elskede jord. Tænk at leve uden arme og ben og fingre og tæer. Julius kiggede undrende på sine hænder. Vippede med fingrene en efter en fra venstre mod højre.

Dørklokken kimedede. Hoveddøren ude på den modsatte side af huset. Julius sukkede. Solsorten fløj med ormen. Han gik ind gennem gangen til køkkenet og ud i entreen. Lukkede døren op. Udenfor stod jeg, så det er her, jeg

kommer ind i historien. Julius kiggede på mig, og så prøvede han at slå mig ihjel. Han skulle åbenbart udrydde den helt rigtige idé først. Plejede at være hurtigere til at få charmen tilkoblet. Det virkede, som om han ikke rigtigt var der.

– Hvis du kan cykle på tværs af vejen hundrede gange uden at blive kørt over, så får du en halvtredser, sagde han.

Jeg afslog. Der var for trafikeret, og i øvrigt var jeg godt klar over, at det var et drabsforsøg. Julius strakte sig. Han havde vist sovet.

– Du er en vagabond! sagde han så.

– Hva'?

– En vagabond! Lad nu, som om du er en vagabond! sagde Julius og viftede heftigt med de fleste løsdeler på sin fysik. En af landevejens farende riddere! En lille skægget mand med brune øjne, kasket og en mælkebøtteblomst i knaphullet. Tærerne stikker ud af den venstre sko. Han er også drabsmand og voldtægtsforbryder. I går nat satte han ild til fire huse.

– Jo, sagde jeg og forsøgte sammenbidt at blive vagabond, mens jeg intenst overvejede, om det på nogen måder kunne være tænkt som endnu et drabsforsøg. Julius fortsatte med at udmale betingelserne: Tænderne mangler i højere eller lavere grad, fortrinsvis højere. Han er også en slagsbror og dyremishandler.

– Dav, sagde Julius så til vagabonden, som var mig. Jeg følte mig ikke helt akklimatiseret i identiteten, men håbede, at det ville komme, hvis bare jeg kastede mig ud i det, og det gjorde jeg så.

– Goddag, min ærede yngling, sagde jeg og spillede en dump tone på min ene fiktive og møgbeskidte sele, idet jeg nærmede min netop opståede røde næse faretruende til

trappestenen i det dybeste buk, Julius nogen sinde havde set. Nu og da kunne jeg faktisk overraske både ham og mig selv. Jeg smilede et slesk smil.

– Du skulle vel ikke ligge inde med et mindre beløb til fryd for min vandrende sjæl? sagde jeg med slemme bagtanker.

– Jojo, sagde Julius bevidst naivt. Et øjeblik.

– Jeg takker af mit hjertes fulde orkester, sagde jeg og trak op i mine bukser, der faktisk var lidt for store. Julius forsvandt ind på sit værelse og fiskede med øvet fingerfærdighed en femmer op af sin sparegris.

– Værsgo, sagde han og rakte mig uden forbehold femmeren. Det er en af de ting, der altid har undret mig ved Julius. Han var komplet ligeglad med penge. Hvad hedder du?

Hvad hed jeg? Christian, men det var jo ikke rigtig noget at komme med. Jeg var ikke blevet helt dus med min nye karakter endnu. For lidt mordbrand. Jeg kunne godt se, at det var nødvendigt, jeg blev det. Jeg kløede mig på næsen. I og for sig meget autentisk, det kunne en omvandrende stratenrøver sagtens have fundet på, og så sagde jeg:

– Corfitz Ulfeldt, ridder af de milevide veje og de tusindfodede stier.

– Nå, sagde Julius. Han havde det med at reagere omvendt, når det ægte skuespil virkelig var i anmarch, men det lod jeg mig ikke pikere af mere. Jeg kendte ham for godt.

– Jeps, sagde jeg. Frisk som det blafrende flag i den rødhvide vind, der bruser over hedelandets bakker. Muligvis en anelse overdrevet.

– Hvor skal du hen?

– Jeg tror minsandten, jeg skal hen og købe mig en øl for at lade dens ravgule væske bløde mit indre op i lif-

lige toner af skummende fryd! Jeg var ikke dårlig. Det er blandt andet derfor, jeg kommer ind på denne dag. Den indeholder også andre tvetydige bestanddele ud over det klassiske mordforsøg. Julius kløede sig på næsen. Vi havde det begge to med at klø os på næsen. Muligvis var det til en vis grad deri, vores skæbnefællesskab lå. Jeg fortsatte opmuntret:

– Du ligger vel ikke inde med en lille dram? Jeg er grundigt tørstig, forstår du. Ganske udtørret af det hede, stigende sommervejr.

Julius blinkede med øjnene og pustede luft ud i kinderne. Der var jo den snapseflaske i fryseren, og han kunne jo altid sige, at det var en vagabond, der havde drukket det hele. Det var det jo sådan set også.

– Jeg tror, der ligger resterne af en flaske Ålborg ude i fryseren, sagde han og kiggede uskyldigt på mig. Jeg synes næsten, jeg lige kommer i tanke om det. Jeg brød mig ikke om hans uskyldige opførsel, men det stod pludselig helt klart for mig, at Julius selv havde smagt på flaskens indhold. Det var derfor, han så så søvning ud. Hans venstre brilleglas var fedtet.

– Hoho, sagde jeg og gned hænderne vældig ivrigt imod hinanden. Hoho! Måske lidt for julemandsagtigt, men jeg kunne ikke lige finde på noget mere morderisk.

– Skal jeg kigge efter? spurgte Julius.

– Hoho! sagde jeg. Det var lige i det øjeblik hele mit ordforråd. Corfitz Ulfeldt ville givet have følt sig delvist slukøret efter en præstation af den karat.

– Jeg kigger! sagde Julius.

– Ho! sagde jeg. Julius gik ud og kiggede i fryseren. Det vand, han havde hældt i snapseflasken, var blevet til isklumper. Julius så på flasken og sugede luften lydeligt ind gennem fortænderne. Senere fik Theodor en eftertrykke-

lig skideballe af Bitten for at have hældt vand i snapseflasken for at skjule sit overdrevne drikkeri. Et ubehageligt uheld. Julius fik pludselig øje på den helt nye flaske. Den låovre i den modsatte side af fryseren under en pose gulerødder, der var gledet halvvejs af. Sikkert et af hans fars forsøg på at have en ekstra flaske ved hånden for alle tilfældes skyld. Julius lavede delvist mislykkede smæklyde med tungen og tog så flasken og gik ud til mit alter ego, Corfitz Ulfeldt, med den.

– Hoho! sagde han og rakte den frem. Jeg forsøgte at anlægge et ansigtsudtryk, der lignede en blanding af Barabas, der netop var frifundet fra henrettelse, og befolkningens åsyn, da den første simultantolk ankom til Babelstårnet. Så slog jeg korsets tegn for brystet, rakte min store fiktive og vejrbidte næve frem og tog flasken, som jeg andægtigt skruede det lille låg af, hvorefter jeg tog en stor slurk, kiggede anerkendende på Julius, længe og beåndet, idet der undslap et dybt, rullende aaaaahhh! fra mine fugtige læber. Egentlig burde det have været åh, det brændte, men virkningen begyndte også straks at melde sig. Jeg tog en slurk mere af samme størrelse. Julius fulgte proceduren i tavs beundring, hvilket bestyrkede mig i mit forehavendes absolutte fortræffelighed og fik mig til at tage en slurk mere. Diverse konturer begyndte at bløde kendeligt op i kanterne.

– Du har vel ikke noget at ryge på? spurgte jeg initiativrigt.

Julius blinkede med øjnene og kløede sig på næsen som udtryk for en vis beundring, eller også overvejede han, hvordan han kunne slå mig ihjel, uden at snapseflasken gik i stykker.

– Kun fars gamle cigarer, sagde han så. Han får dem til jul af morfar, men han kan ikke fordrage dem.

– Hoho! sagde jeg og benyttede konversationens dybde til at tage en kraftig slurk mere af snapseflasken.

– Vi kan da godt sætte os ud i haven, sagde Julius.

– Ho! svarede jeg, og det betød ja.

– Og så kan jeg hente cigarerne.

– Hoho! Jeg trådte forsigtigt ind i det lille, røde hus og stillede træskoene skævt på dørmåtten. Corfitz Ulfeldts identitet var tydeligvis ved at overtage mig. Sokkernes tilstand ville have gjort det mere formålstjenligt, at jeg havde beholdt træskoene på. Vi støttede os til væggene på vej ud i haven. Julius fandt de store mængder af gamle julecigarer i en kasse nederst i skabet under trappen. Jeg fangede en havestol og plantede mig i den med snapseflasken midt på havebordet. Julius tog en slurk og prøvede at finde den nyeste af de gamle cigaræsker, som han havde taget med ud i haven og lagt fra sig på bordet, men han måtte give op. Jeg rystede på hovedet og opdagede, at det ikke var klogt at ryste det.

– Nix problem, sagde jeg, og så tog jeg en af de tørre cigarer frem af indpakningen med en fintfølelse elegance, bed enden af og tændte den. En tid sad jeg tilbagelænet og pustede store røgskyer ud under den sommerblå himmel, så kom opkastningsfasen. Det lykkedes mig at holde mine indvoldes oprør i ave. Jeg smed cigaren i græsset, tørrede mine delvist ufokuserede øjne og sagde til Julius:

– Det er næsten som i de gode, gamle dage. Dengang, jeg var ung og saftig.

– Var du markedsgøgler? spurgte Julius, der var rykket en lille meter baglæns på grund af cigarrøgen og mine sokker, som jeg havde placeret på bordet iført sine fødder. Julius' udtale var bedre end min. Senere prøvede han nu og da at drikke sig selv ihjel, uden at man kunne mærke det mindste på ham. Han døde heller aldrig af det.

– Just præcis! Sømmet i på hovedet! Jeg var markeds-gøgler! Det var rigt, så længe det var rigt, men det blev ulykkeligvis et mareridt til sidst. Jeg overvejede, hvordan jeg skulle få tyven, lystmorderen og mordbrænderen ind her et sted. Jeg tog endnu en slurk af snapseflasken. Mine øjne blev drømmende og fjerne.

– Jaja, det er længe siden, sagde jeg så. Meget længe siden. Vil du høre om det?

Julius hjerne må have sanset nærværet af noget magisk, for han smilede lykkeligt. Det havde noget med hans kald at gøre.

– Det bli’r sgu godt, knægt! hørte han sin far brumme i sit indre.

– Ja, sagde han så. Ja. Det sidste var for virkelig at understrege alvoren i udsagnet. Han var omtrent lige så beruset som jeg. Udefra hørt er jeg bange for, at vores samtale ikke har lydt præcis, som jeg har rekapituleret den her. Muligvis lå vi og sloges i græsset noget af tiden.

Jeg havde brækket mig, da vi brat blev vækket. Alkoholens væsen er gribbeagtigt. Det havde ædt vores tanker og havde sat sig og var begyndt at male abstrakte horisonter i vores ganske åbne, sanselige sjæle. Vi blev i titusinde farver, mørke, lyse og spættede. Mest spættede. Disse over-skydende ungdomspromiller snoede os ud af pladefladens fasttrykte riller. Hvis denne alkoholiske åbenbaring en dag forsvandt, ville vi givet dø en lidelsesfuld død af følgerne. Vores indre tørre ud. Jeg vidste, at en historie var på vej. Dens spøgelsesagtige skikkelse bevægede sig svagt i et dunkelt hjørne af mit sind. Jeg var mestermanden, hovederne skulle rulle. Så blev historien desværre afbrudt af et hyl. Det var Bitten. Bitten hylede. Hun hylede uafbrudt. De omkring femten cigaræsker på havebordet havde sandsynligvis også noget med det at gøre. Jeg mener, at Julius blev

kørt til udpumpning, men lægen havde vist bare grin af ham. Min historie udeblev for evigt. Jeg ved ikke, hvordan jeg kom hjem, ud over at det var iført strømpesokker, og at jeg var levende. Senere har jeg altid husket den dag. Et eller andet kørte rundt efter oplevelsen. Det var min seng, jeg lå i den. Det var kort tid før, Julius slog sin mor ihjel. Hun var så anderledes end min. Min var hele verdens hygge og omsorg og opmærksomhed og tryghed. Hun var min verdens centrum. Den favn, jeg altid kunne regne med, men Julius' mor var en anden, derfor blev hun nødt til at dø.